

01/2026. sz. **VÉLEMÉNY**
(az EUMSZ 322. cikkének
(1) bekezdése alapján)

**az Európai
Versenyképességi Alap
(EVA) létrehozásáról –
beleértve a védelmi
kutatási és innovációs
tevékenységekre
vonatkozó egyedi
programot –, az (EU)
2021/522, az (EU)
2021/694, az (EU)
2021/697 és az (EU)
2021/783 rendelet
hatályon kívül
helyezéséről, valamint az
(EU) 2021/696, az (EU)
2023/588 és az (EU)
[EDIP] rendelet
módosításáról szóló
európai parlamenti és
tanácsi rendeletről,**

(SEC(2025) 555 final; SWD(2025)
555 final; SWD(2025) 556 final)

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Az EU költségvetése
2028–2034

Tartalomjegyzék

Bekezdés

01–12 | **Bevezetés**

01–12 | **Miért adjuk ki ezt a véleményt?**

01–03 | Jögalap

04–12 | Háttér

13–72 | **Főbb megállapítások**

17–23 | **Uniós hozzáadott érték**

24–32 | **A kiadási célkitűzések összehangolása az uniós szintű szakpolitikai prioritásokkal**

33–38 | **Költségvetési rugalmasság**

39–61 | **A program és az eljárások egyszerűsítése**

39–44 | Egységes szabálykönyv és egyéb eljárási egyszerűsítések

45–47 | Közbeszerzés, beleértve a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzést is

48–53 | Közvetlen és közvetett irányítás (a partnerségeket is beleértve)

54–55 | Közös európai érdeket szolgáló fontos projektek

56–58 | Finanszírozási mechanizmusok

59–61 | Programbizottságok

62–64 | **Teljesítménymérési keret**

65–70 | **Megfelelés, gondos pénzgazdálkodás, átláthatóság, elszámoltathatóság és a kiadások nyomon követhetősége**

71–72 | **Ellenőrzési megbízatásunk**

73–82 | **Egyedi kérdésekkel kapcsolatos észrevételek**

Mellékletek

I. melléklet. – Az e véleményben hivatkozott számvevőszéki kiadványok jegyzéke

II. melléklet. – Háttér-információ

III. melléklet. – A javasolt EVA fő jellemzői

IV. melléklet. – Az EVA-ba való integrálásra javasolt meglévő programok

V. melléklet. – Közös vállalkozások, valamint a hasonló testületek és végrehajtó ügynökségek a 2021–2027-es uniós költségvetési időszakban

Rövidítések

Glosszárium

Bevezetés

Miért adjuk ki ezt a véleményt?

Jogalap

- 01** Ez a vélemény az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 322. cikkének (1) bekezdése alapján készült, amely jogalapot biztosít az Unió pénzügyi szabályainak elfogadásához, beleértve az uniós költségvetés megállapítására és végrehajtására vonatkozó szabályokat is.
- 02** Az Európai Versenyképességi Alap (EVA) létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslatot (COM(2025) 555 final) az Európai Bizottság eredetileg 2025. július 16-án fogadta el, és 2025. augusztus 1-jén azt helyesbítéssel módosították. A Tanács 2025. szeptember 23-án, az Európai Parlament pedig 2025. november 6-án hivatalosan felkérte az Európai Számvevőszéket, hogy tegyen észrevételeket a javaslattal kapcsolatban.
- 03** Intézményi megbízatásunkkal összhangban ezt a véleményt azért adjuk ki, hogy a javasolt alap kialakításával, pénzügyi végrehajtásával, kontrollkörnyezetével és lehetséges kockázataival kapcsolatos észrevételeink révén támogassuk a jogalkotási folyamatot. Az *1. melléklet* felsorolja a véleményben hivatkozott számvevőszéki kiadványokat.

Háttér

- 04** A versenyképesség, az innováció és a kutatás Európa jövőbeli jólétének záloga. Szükséges, hogy a tudományba, a technológiába és az iparba történő beruházás ösztönözze a fenntartható növekedést, segítse minőségi munkahelyek létrehozását és erősítse az Unió

globális pozícióját. A javasolt EVA-rendelet a Bizottság tágabb megközelítésének részét képezi, amelynek célja Európa hosszú távú versenyképességének, technológiai szuverenitásának és rezilienciájának növelése a jelen geopolitikai, védelmi, gazdasági és éghajlattal kapcsolatos kihívásaira válaszul. A Bizottság szerint a cél egy stratégiaibb megközelítés megvalósítása: több meglévő uniós eszköz megszilárdítása és egy rugalmas válságreagáló keret bevezetése az olyan stratégiai ágazatokba történő beruházások támogatása érdekében, mint a tiszta technológiák, a „mélytechnológia”, a biotechnológiák és az egészségügy, az űrkutatás és a védelem, a kritikus fontosságú nyersanyagok és a „nettó zéró” ipar.

- 05** Az EVA releváns a kialakuló globális állami támogatási kezdeményezések szempontjából is, amelyek nagyobb uniós pénzügyi autonómiára és a beruházási támogatások felgyorsítására szólítottak fel. Javaslatával a Bizottság arra is törekszik, hogy legalább részben kezelje az európai versenyképesség jövőjéről szóló 2024. évi Draghi-jelentésben és az egységes piac jövőjéről szóló 2024. évi Letta-jelentésben megfogalmazott ajánlásokat (a COM(2025) 555 final indokolásának 1. pontja).
- 06** Ez a javaslat szorosan kapcsolódik a 10. kutatási és technológiafejlesztési keretprogramra, illetve a Horizont Európára vonatkozó javaslathoz. E két program együttesen „biztosítaná az induló és a növekvő innovatív vállalkozások számára a zökkenőmentes átmenetet az alapkutatástól az alkalmazott kutatásig” (a COM(2025) 543 final indokolása). Mindkét program, a Horizont Európa és az EVA kifejezetten támogathat kettős felhasználású tevékenységeket, és a javaslat szerint az EVA-javaslatba belekerülne egy védelmi kutatási és innovációs tevékenységekre vonatkozó egyedi program (lásd még: a Horizont Európa programról szóló 02/2026. vélemény 10. bekezdése).
- 07** Az EVA és a Horizont Európa együttes költségvetése a tervek szerint 409 milliárd euró lesz (2025-ös áron ez 362 milliárd). Ez a 2028–2034 közötti időszakra javasolt többéves pénzügyi keret 1984 milliárd (2025-ös áron 1763 milliárd) euró összegű teljes költségvetésének mintegy 21%-át teszi ki.
- 08** Amint az indokolás kifejti, a Bizottság az EVA révén egy olyan költségvetési eszköz létrehozását javasolja, amely megerősíti Európa versenyképességét és rezilienciáját az Unió versenyképessége szempontjából kritikus olyan technológiák és stratégiai ágazatok terén, mint az együttműködésen alapuló kutatás és a léptékváltás, az innováció, az ipari és infrastrukturális bevezetés és gyártás, valamint a készségek, és amely támogatja a projekteket és a vállalkozásokat, köztük a kkv-kat, az induló innovatív vállalkozásokat, a nagyobb vállalatokat, az egyetemeket és a kutatási szervezeteket. Az EVA a magán-, intézményi és nemzeti beruházások vonzását ösztönző eszközként is hivatott működni (lásd: indoklás, 1. szakasz, A javaslat háttere). A **II. melléklet** további információkat tartalmaz a javasolt EVA programról és annak jogalapjáról.

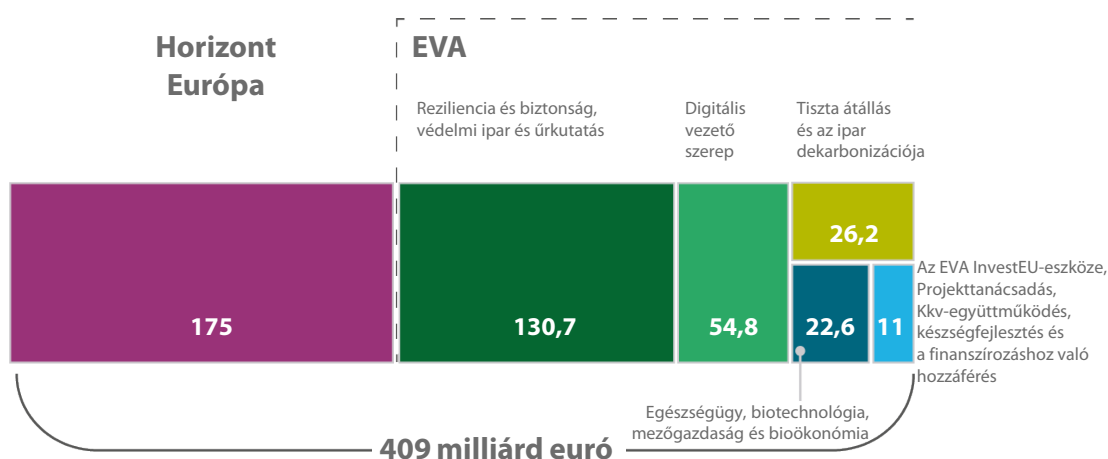
09 A Horizont Európa, amelyről a Számvevőszék külön véleményt ad ki (lásd még: 02/2026. Vélemény), önálló programként marad fenn az EVA keretében, saját szabályozással és jelentősen megnövelt, mintegy 175 milliárd (2025-ös áron 155 milliárd) eurós költségvetéssel (*IV. melléklet*) és *1. ábra*).

10 A jelenlegi többéves pénzügyi keret 14 másik programját négy konkrét „szakpolitikai keretbe” csoportosítják, amelyek együttesen további 231,4 milliárd (2025-ös áron 207,5 milliárd) eurót tesznek ki (1. cikk, 3. cikk (2) bekezdése és 4. cikk):

- Tiszta átállás és az ipar dekarbonizációja, mintegy 26,2 milliárd (2025-ös áron 23,3 milliárd) eurós költségvetéssel, ami a Horizont Európa nélkül a teljes költségvetés 11%-a;
- Egészségügy, biotechnológia, mezőgazdaság és bioökönómia, mintegy 22,6 milliárd (2025-ös áron 20 milliárd) eurós költségvetéssel (ami a teljes költségvetés 9%-a);
- A digitális vezető szerep támogatása, mintegy 54,8 milliárd (2025-ös áron 48,5 milliárd) euró költségvetéssel (a teljes költségvetés 22%-a);
- Reziliencia és biztonság, védelmi ipar és űrkutatás, mintegy 130,7 milliárd (2025-ös áron 115,7 milliárd) euró költségvetéssel (a teljes költségvetés 53%-a).

Emellett a konkrétan az EVA InvestEU-eszközon keresztül végrehajtott horizontális tevékenységek költségvetése a tervek szerint 11,0 milliárd (2025-ös áron 9,7 milliárd) euró (vagyis a teljes költségvetés 5%-a).

1. ábra. | EVA 2028–2034 Főbb allokációk (milliárd euró, folyó áron)

Forrás: Európai Bizottság, összegek folyó áron.

- 11** Emellett a jelenlegi Innovációs Alap továbbra is az EVA önálló programja marad, és mintegy 41 milliárd (2025-ös áron 35 milliárd) euró összegű finanszírozást fog biztosítani a versenyképességi célkitűzésekre.
- 12** A közös vállalkozásokat létrehozó egyetlen jogi aktus kiegészítené ezt a két jogalkotási javaslatot, mivel mind az EVA, mind a Horizont Európa végrehajtható közös vállalkozásokon keresztül, amennyiben ez a célkitűzéseik eléréséhez szükséges; ugyanakkor „a közös vállalkozások számát a lehető legkisebbre kell szorítani” (13. preambulumbekzdés).

Főbb megállapítások

13 Véleményünkben a rendeletjavaslattal kapcsolatban több fő észrevételt fogalmaztunk meg. Ezeket az alábbiakban összefoglaljuk, majd a főbb megállapítások következő alszakaszaiban részletesebben is kifejtjük.

1. háttérmagyarázat

A főbb megállapítások rövid áttekintése

- **Uniós többletérték:** Az olyan uniós szintű prioritásokba való beruházás, mint a zöld és digitális átállás, a reziliencia és a versenyképesség, stratégiai jelentőséggel bír, és a tagállamok ezeket nem tudják egymagukban kezelni. Az uniós hozzáadott értéket csak meghatározás, következetes alkalmazás és értékelés révén lehet maximalizálni és a költségvetés-tervezés támogatására felhasználni.
- **A kiadási célkitűzések összehangolása az uniós szintű szakpolitikai prioritásokkal:** Az EVA-rendelettervezet nem határozza meg sem az európai szemeszter céljainak eléréséhez szükséges eszközöket, sem azt, hogyan lehet áttekintést kapni az uniós és nemzeti finanszírozási forrásokról. A Bizottságnak le kell szögeznie, hogyan fogja kezelni a javaslat az Unió stratégiai függőségeit, és hogy a versenyképesség uniós finanszírozása a jelen vélemény 15. pontjában felsorolt elveken fog alapulni.
- **Költségvetési rugalmasság:** A javaslat törekszik arra, hogy különböző eszközökkel növelni lehessen a költségvetés rugalmasságát, és meghatároz egy különböző érdekelt feleket bevonó végrehajtási modellt az InvestEU eszköz számára. A Bizottságnak tisztázni kell, hogy a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek közül hogyan támogatható az EVA és hogy ennek milyen állami támogatási vonatkozásai vannak; ésszerűen alacsony szinten kell megállapítania az irányítási díjakat, és minimumkövetelményeket kell meghatározni a rulírozó kapacításra nézve.

- **A program és az eljárások egyszerűsítése:** Pozitívan értékeljük az egységes szabálykönyvet, a kifizetések harmonizálását, az egységes adatcserét és a tágabb körű egyszerűsítési intézkedéseket, de pontosítást kérünk olyan fontos elemekkel kapcsolatban, mint a „versenyképességi pecsét” és a közbeszerzési kockázatra vonatkozó iránymutatás. Szintén kedvezően értékeljük a közös európai érdeket szolgáló fontos projektekre adott kiegészítéseket is, de biztosítékokat kívánunk kapni az egyenlő bánásmódról és a piaci torzulások korlátozott jellegére nézve, valamint sürgetjük annak felülvizsgálatát, hogy a költségekhez nem kapcsolódó finanszírozás megfelelő modell-e a kutatási és innovációs kiadások zöme esetében.
- **Teljesítménymérési keret:** Az EVA-javaslatból hiányoznak az EVA-program végrehajtási jelentésére és utólagos értékelésére vonatkozó kötelezettségek, amelyeket a 2027 utáni költségvetés teljesítménymérési kerete határoz meg, és amelyekről a Számvevőszék hamarosan véleményt ad ki.
- **A felhasznált pénzeszközök megfelelése, átláthatósága, elszámoltathatósága és nyomonkövethetősége:** Az EVA-nak szélesebb körű megvalósítási és finanszírozási rendszereket kell használnia, és nagyobb mértékben kell olyan innovatív megközelítésekre támaszkodnia, mint a kereskedelmi hasznosítást megelőző közbeszerzés vagy a költségfüggetlen finanszírozás, amely új megfelelési kockázatokkal is jár. A Bizottságnak biztosítania kell a források felhasználásának szabályszerűségét, átláthatóságát, elszámoltathatóságát és nyomonkövethetőségét.
- **Az Európai Számvevőszék ellenőrzési jogai:** Mivel az EVA költségvetését a Bizottság közvetlenül (többek között a végrehajtó ügynökségeken keresztül) vagy közvetve (közös vállalkozásokon keresztül) fogja kezelni, a Számvevőszék teljes ellenőrzési joggal fog rendelkezni a kutatás- és innovációfinanszírozás valamennyi formája felett.

- 14** A Bizottság szerint az EVA szorosan kapcsolódni fog a Horizont Európához. A két mechanizmus együtt kifogástalan finanszírozási lehetőségeket fog biztosítani a kutatás és az innováció számára, különböző szakaszokban, az eredeti elképzeléstől a piacra lépésig (lásd az indokolás 1. szakasza: „A javaslat háttere” és (53) preambulumbekzdés). Az EVA a „Reziliencia és biztonság, védelmi ipar és úrkutatás” szakpolitikai keretbe tartozó célzott védelmi kutatási program keretében is finanszírozhat kutatási intézkedéseket.
- 15** A Bizottság szerint két külön alap (az EVA és a Horizont Európa) alkalmazása egyértelműbbé teszi a feladatköröket: a két eszköz különböző célokra irányul, ami rugalmasságot és testre szabott finanszírozást tesz lehetővé. A felosztás azonban magában hordozza a széttagoltságnak, a kezdeményezések közötti átfedéseknek és a szükségtelen adminisztratív összetettségnek a kockázatát is. Ez gyengítheti a kutatási, az innovációs és az iparpolitikák

közötti koordinációt és szinergiákat az uniós kereten belül. A Bizottságnak pontosabban ki kell fejtenie, hogy miért terjeszt elő két külön javaslatot.

16 A [III. melléklet](#) áttekintést nyújt azon főbb jellemzőkről, amelyeket a Bizottság a program végrehajtásának egyszerűbbé és rugalmasabbá tétele érdekében javasolt az EVA számára. Ebben a szakaszban nehéz volna értékelni, hogy az összes javasolt intézkedés reálisan végrehajtható-e, mivel nem áll rendelkezésre részletesebb információ a javasolt új szabályokról és végrehajtási iránymutatásokról. Amint azt a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret előtt készített [2018. évi tájékoztatónkban](#) már említettük, összességében úgy véljük, hogy a következő többéves pénzügyi keretről folytatott nyilvános vita és döntéshozatal szempontjából előnyös lett volna elfogadni az uniós hozzáadott érték meghatározását és azt következetesen alkalmazni. A hozzáadott érték meghatározatlansága továbbra is problémát jelent, ezért ezt a jelenlegi javaslat kapcsán ismét megemlítjük.

Uniós hozzáadott érték

17 Az uniós hozzáadott érték fogalmát vezérelvként említi a javaslat indokolása, illetve a pénzügyi és digitális kimutatás. Meghatározása szerint elsősorban azt jelenti, hogy az Unió olyan eredményeket képes elérni, amelyeket a tagállamok önmagukban nem tudnak: a nagyobb léptéknek, a határokon átnyúló együttműködésnek és a stratégiai összpontosításnak köszönhetően.

18 A Bizottság szerint a javasolt EVA maximalizálná az uniós hozzáadott értéket az erőforrások összevonása, magánberuházások mozgósítása és a projekteknek a kutatástól a bevezetésig történő támogatása révén (a javaslat kerete, 1.6., az indokolás 2. pontja, (58) preambulumbekkezdés és 49. cikk).

19 A javaslat értelmében az EVA négy szakpolitikai keret köré szerveződik (3. cikk), amelyek közül három igazodik a határokon átnyúló kihívásokhoz: zöld és digitális átállás, reziliencia és versenyképesség. Az EVA emellett uniós szintű prioritásokra és az Unió számára stratégiai jelentőségű területekre irányuló beruházásokat céloz meg ((2) preambulumbekkezdés), amelyeket a tagállamok önmagukban nem tudnak sikeresen kezelni ((6) preambulumbekkezdés). A javaslat rendelkezik arról is, hogy az EVA irányuljon uniós szintű közjavakra ((58) preambulumbekkezdés, 3. és 19. cikk), vagyis olyan, uniós szinten előnyökkel járó beruházásokra és képességekre, amelyek túlmutatnak azon, amit bármely tagállam egymagában elérhetne. A javaslat olyan elvekre is hivatkozik, mint az arányosság és a szubszidiaritás, kimondva, hogy az uniós szintű intézkedések révén cél a méretgazdaságosság kihasználása, a határokon átnyúló együttműködés biztosítása, és annak megelőzése, hogy széttagolt nemzeti megközelítések érvényesüljenek.

- 20** A fentiek alapján a Bizottság javaslata feltételezi, hogy az EVA program már a kialakításánál fogva elő fogja segíteni az uniós hozzáadott érték érvényesülését. Ennek megfelelően az EVA által finanszírozott intézkedések esetében az uniós hozzáadott érték nem szerepel hivatalos kiválasztási vagy odaítélési szempontként.
- 21** Amint [03/2025. sz. áttekintésünkben](#) már rámutattunk: megítélésünk szerint az uniós hozzáadott érték csak akkor jutna teljes mértékben érvényre, ha annak fogalmát valamennyi uniós intézmény egyformán értelmezné, és azt megfelelő politikai nyilatkozat vagy uniós jogszabály is megfogalmazná. Más szóval az uniós hozzáadott értéket csak akkor lehet eredményesen mérni, ha azt egyértelműen meghatározzák és következetesen alkalmazzák. 2025 februárjában a következő többéves pénzügyi kerethez vezető útról szóló közleményében a Bizottság kijelentette, hogy a jövőbeli uniós költségvetésnek azokra a közös kihívásokra kell összpontosítania, ahol az európai szintű kiadások a legnagyobb uniós hozzáadott értéket teremtik. Megjegyezzük azonban, hogy sem a jelenlegi uniós jogi keret, sem a következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó bizottsági javaslatok nem határozzák meg az uniós hozzáadott érték fogalmát.
- 22** Emlékeztetünk továbbá, hogy [03/2025. sz. áttekintésünkben](#) észrevételeztük: a Bizottság mindmáig nem értékelte a jelenlegi, a 2021–2027-es időszakra vonatkozó programok [uniós hozzáadott értékét](#) (azokét sem, amelyeket be fognak építeni a javasolt EVA-ba). Továbbá, noha a magán- és nemzeti források mozgósítása az EVA egyik fő célja, a javaslat nem részletezi az ily módon előteremtett finanszírozás szintjét, sem a finanszírozás módját.
- 23** Amint azt a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret előtt készített [2018. évi tájékoztatónkban](#) már említettük, összességében úgy véljük, hogy a következő többéves pénzügyi keretről folytatott nyilvános vita és döntéshozatal szempontjából előnyös lett volna elfogadni az uniós hozzáadott érték meghatározását és azt következetesen alkalmazni. A 2027 utáni többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslatok megtárgyalása és elfogadása kapcsán ezt a problémát ismét megemlítenénk ítélnénk.

A kiadási célkitűzések összehangolása az uniós szintű szakpolitikai prioritásokkal

- 24** A javaslat előírja, hogy az EVA-kiadásokat hangolják össze az uniós szintű célokkal, figyelembe véve ugyanakkor a nemzeti és regionális sajátosságokat, illetve az átláthatóságra és az egyenlő bánásmódra vonatkozó követelményeket. Az EVA különösen az olyan ismétlődő strukturális kihívások kezelésére szolgáló intézkedéseket fogja finanszírozni, mint az innovációs szakadék, a dekarbonizáció és a digitalizáció, amelyekről

az európai szemeszter gyakran tesz említést ((3), (8), (22), (34) és (47) preambulumbekzdés, 7. cikk, valamint az indoklás 1. és 2. pontja).

- 25** Észrevételezzük azonban, hogy a javaslat nem hivatkozik kifejezetten az európai szemeszter folyamatára, amely pedig a gazdaság- és szociálpolitikák koordinációjának és felügyeletének fő uniós kerete. Bár közvetett módon, a szakpolitikai kereteken keresztül – különösen a tiszta átállás és a reziliencia terén – kezelik a strukturális reformokat, a javaslat azt nem fejt ki, hogy miként biztosítható az összhang az európai szemeszter fontos uniós szintű koordinációs mechanizmusával.
- 26** [07/2021. sz. különjelentésünkben](#) felhívtuk továbbá a figyelmet arra, hogy az uniós úrszolgáltatások igénybevételét támogató több fő intézkedés célkitűzései és hatása nem volt egyértelmű, és a Bizottság csak részben használta ki a szolgáltatások ösztönzésére az uniós jogszabályokban és előírásokban rejlő lehetőségeket. Megítélésünk szerint ez a jogalkotási javaslat lehetőséget kínál e hiányosságok kezelésére.
- 27** Emellett több ellenőrzésünk rávilágított arra, hogy milyen függőségekkel és sebezhetőségekkel szembesül az Unió több fontos ágazatban (lásd például: [03/2022. sz. különjelentés](#), [15/2023. sz. különjelentés](#), [11/2024. sz. különjelentés](#) és [12/2025. sz. különjelentés](#)). Ezért úgy véljük, a Bizottságnak tisztáznia kell, hogyan fogja segíteni a javaslat az Unió stratégiai függőségeinek leküzdését (a javaslat (28) és (30) preambulumbekzdésével összhangban).
- 28** Észrevételezzük azt is, hogy a Bizottság javaslata egyetlen szakpolitikai keretet irányoz elő a „Reziliencia és biztonság, védelmi ipar és úrkutatás” számára (az 1. cikk (2) bekezdésének d) pontja). Költségvetési szempontból ez az EVA legnagyobb, a javasolt finanszírozás több mint felét (53%) kitevő szakpolitikai kerete (lásd: [10.](#) bekezdés). Négy olyan uniós programot fog össze, amelyek hozzájárulnak az Unió versenyképességéhez a védelem területén, mégpedig az Európai Védelmi Alapot, a lőszergyártás támogatásáról szóló jogszabályt, az európai védelmi ipar közös beszerzés révén történő megerősítését szolgáló eszközt és az európai védelmi ipari programot (EDIP). Ezt a struktúrát tükrözi a Horizont Európáról szóló javaslat II. pillére (lásd még: a Horizont Európáról szóló [02/2026. sz. vélemény](#) 44. bekezdése).
- 29** [02/2024. sz. véleményünkben](#) megjegyeztük, hogy a katonai mobilitás és a védelmi képességek támogatására nyújtott uniós finanszírozás nem áll arányban a kitűzött célokkal; felkértük a Bizottságot, hogy a következő többéves pénzügyi keret részeként fontolja meg az európai védelmi ipari stratégia kiegészítését egy hosszú távú finanszírozási stratégiával az EDIP részére. Az EVA-ra vonatkozó javaslat előrelépést jelent ezt a megfontolást illetően. Bár elismerjük, hogy az újtechnológiák kritikus fontosságúak a védelmi és a kettős felhasználású technológiák szempontjából, úgy véljük, hogy a Bizottságnak e szakpolitikai

kereten belül legalább szakpolitikai részterületek és alkotmányos szerinti indikatív bontással kellene szolgálnia.

- 30** Összességében és a [18/2025. sz. különjelentésünkben](#) már megállapítottakhoz hasonlóan úgy ítéljük meg, hogy a Bizottság javaslata nem nyújt megfelelő alapot azon szükségletek és kockázatok elemzéséhez, amelyeket (az uniós GDP kevesebb mint 1%-át kitevő, így a tagállamok teljes beruházási igényeinek csak kis részét fedezni képes) uniós költségvetésnek kezelnie kell. Emellett több ellenőrzésünk hiányosságokat tárt fel az uniós és a nemzeti finanszírozási források közötti koordinációban, amint azt a javaslat (87) preambulumbekzdése is említi (lásd például: [15/2022. sz. különjelentés](#), [12/2025. sz. különjelentés](#), [11/2024. sz. különjelentés](#), [15/2023. sz. különjelentés](#), [23/2022. sz. különjelentés](#) és [05/2025. sz. áttekintés](#)). Továbbra sem világos, hogy a Bizottság hogyan fog teljes körű és összesített áttekintést kapni a különböző uniós és nemzeti finanszírozási forrásokról, különösen azokról, amelyek az EVA által finanszírozott ágazatokat támogatják. Ez megnehezíti az EVA és más uniós eszközök megfelelő célirányosítását, a kiegészítő jelleg biztosítását, valamint a nemzeti finanszírozási eszközökkel való átfedések elkerülését. E tekintetben megjegyezzük, hogy egyes beruházásokat, például a katonai mobilitást, más uniós eszközök – többek között az újonnan javasolt Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz vagy a nemzeti és regionális partnerségi tervekről szóló rendelet – keretében is lehet támogatni.
- 31** Az iparpolitika és a versenyképesség területén végzett ellenőrzéseink során megállapítottuk, hogy a meglévő gyakorlatok nyomán az uniós célértékeket sokszor önkényesen határozzák meg, hogy azok gyakran nem teljesülnek, és hogy az ezek elérésére elkülönített uniós finanszírozás az általános igényeknek csak kis töredékét fedezi (lásd például: [03/2022. sz. különjelentés](#) és [12/2025. sz. különjelentés](#)). Ennek kapcsán észrevételezzük, hogy a Bizottság a versenyképességi koordinációs eszköz révén kíván a nemzeti és regionális szinten előre elkülönített keretösszegek útján szinergiákat létrehozni, elsősorban a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek keretében (lásd: [2. háttérmagyarázat](#)). Mindazonáltal megítélésünk szerint a Bizottságnak pontosítania kell a koordináció módjait, amilyen például a tagállamokkal folytatott rendszeres strukturált párbeszéd, a közös prioritások meghatározása és az információmegosztási követelmények (lásd még: [25. bekezdés](#)).

2. háttérmagyarázat

Versenyképességi koordinációs eszköz

A Bizottság 2025. január 29-én közzétette a „[Versenyképességi iránytű az EU számára](#)” című közleményét, amelynek célja, hogy stratégiai keretként szolgáljon a Bizottság szakpolitikai és jogalkotási menetrendjéhez a következő öt éves időszakban. Bejelentette továbbá, hogy javaslatot kíván tenni egy új versenyképességi koordinációs eszközre, hogy azzal megkönnyítse a tagállamokkal közös fellépést a közös versenyképességi prioritásokkal kapcsolatban a stratégiaileg fontos területeken és a közös európai érdeket szolgáló projekteken.

- 32** Végezetül alapvető fontosságúnak tartjuk annak egyértelműbb kimondását az EVA-ról szóló rendeletjavaslatban, hogy a versenyképességre szánt uniós finanszírozásnak a következő elveken kell alapulnia: a javasolt intézkedések kiválósága vagy minősége, azok várható hatása (például a társadalmi előnyök lehetősége, valamint a javasolt intézkedések léptéke és fenntarthatósága) és a végrehajtásukkal kapcsolatos megfontolások. Az EVA esetében ez utóbbinak ki kell terjednie mind a megvalósíthatóság, mind a méretezhetőség szempontjaira (ilyenek például: a projekt munkaterve, az érintett szereplők, a javasolt megközelítés eredményessége vagy az ipari termelési potenciál).

Költségvetési rugalmasság

- 33** A Bizottság javaslata szerint az EVA-nak növelnie kell a költségvetési rugalmasságot az Alap négy szakpolitikai keretén belüli források összevonása, az eljárások felgyorsítása, a hozzáférési és irányítási struktúrák egyszerűsítése, valamint egy egységes szabálykönyv alkalmazása révén ((82) preambulumbekzdés és 2. szakasz).
- 34** A javasolt EVA révén kombinálható a hosszú távú stabilitás és a források szakpolitikai területek közötti gyors átcsoportosíthatósága ((4) és (41) preambulumbekzdés, az indokolás 1. és 3. pontja). Ennek kapcsán nyugtázzuk annak lehetőségét, hogy a tagállamok, az uniós intézmények, szervek és ügynökségek, a nem uniós országok, a nemzetközi szervezetek, a nemzetközi pénzügyi intézmények és más harmadik felek „további pénzügyi vagy nem pénzügyi hozzájárulásokat bocsássanak az EVA rendelkezésére”. Ebben az összefüggésben külön felhívjuk a figyelmet arra, hogy a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben forrásokat lehetne felhasználni kiváló, de egyébként nem finanszírozott projektek támogatására, az alulreprezentált tagállamok vagy régiók részvételének fokozására, valamint az adminisztratív terhek központosított kiválasztás révén történő csökkentésére (5. cikk). Továbbra sem világos azonban, hogyan fog ez működni, ezért fennáll az átfedések, a kettős finanszírozás és a kettős beszámolás

kockázata, amelyet egyértelmű nyomonkövetési és beszámolási szabályokkal kell csökkenteni.

- 35** Emellett a jelenlegi időszaktól eltérően (a közös rendelkezésekről szóló rendelet 26. cikke) a javaslatban az átcsoportosításoknak nincsen felső határa. Alapesetben – és a javaslat szerint az EVA esetében is – a Bizottság által közvetlenül kezelt alapok mentesülnek az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályok alól. Ha azonban egy tagállam által átcsoportosított pénzeszközök továbbra is ugyanannak az országnak az intézkedéseire vannak elkülönítve, felmerül a kérdés, hogy mennyiben kell az állami támogatási szabályokat alkalmazni az átutalt összegekre, és ha kell, lehet-e egyszerűsített eljárásokat alkalmazni. Véleményünk szerint a Bizottságnak tisztáznia kell ezeket a kérdéseket.
- 36** Végezetül a javaslat előírja, hogy az InvestEU-eszköz biztosítsa a költségvetési garanciát és a pénzügyi eszközöket Uniós-zerthe további beruházások mozgósítására, támogatva Európa versenyképességét a stratégiai technológiák, szolgáltatások és ágazatok terén ((67) preambulumbekzdés). A javaslat széles körű és rugalmas végrehajtási modellt is meghatároz az InvestEU-eszköz számára, amelyben a végrehajtó partnerek közösségének tagjaiként szerep jut az EBB csoportnak, nemzetközi pénzügyi intézményeknek, nemzeti fejlesztési bankoknak és intézményeknek, valamint – kivételes esetekben – valamely tagállam magánjoga vagy az uniós jog által szabályozott szervezetnek (25. cikk). Ennek kapcsán emlékeztetünk: a Bizottságnak biztosítania kell, hogy az irányítási díjakat észszerűen alacsony szinten állapítsák meg (lásd még: 52. bekezdés).
- 37** A javaslat 5. cikke értelmében az EVA-ból, valamint a korábbi pénzügyi eszközökből és költségvetési biztosítékokból befolyó bevételeket külső címzett bevételeként fogják felhasználni az EVA célkitűzéseinek elérésére. Több ellenőrzésünk során (például a 03/2019. sz., a 06/2021. sz., a 05/2023. sz. és a 24/2025. sz. különjelentésünkben) azonban kiemeltük, hogy nincsen teljesen kihasználva a pénzügyi eszközök rulírozó kapacitása (vagyis a rendelkezésre álló finanszírozást a program végrehajtása során a lehetségesnél kevesebbszer használják fel hitelekre, garanciákra és tőkerészesedésekre). Véleményünk szerint a Bizottságnak ez a szempontot pontosabban ki kell fejtenie.

38 A javaslat 21. cikke értelmében az EVA InvestEU-eszközt egy minimális összeg felhasználásával hajtják végre, amely összeg az EVA szakpolitikai kereteihez tartozó munkaprogramokból és más uniós programokból származó hozzájárulásokkal növelhető. A költségvetési biztosítékok feltöltéséhez és a pénzügyi eszközök finanszírozásához való hozzájárulás ezért nincs előre meghatározva. Véleményünk szerint ezenkívül a javaslat nem tisztázza, hogy a költségvetési biztosíték vagy a pénzügyi eszköz összege hogyan kerül elosztásra, különösen akkor, ha a támogatást vegyesfinanszírozási művelet keretében vissza nem térítendő támogatással kombinálják, vagy ha magánjogi szervezetekre bízzák. A megelőző költségvetési biztosítékprogramokkal ellentétben a javasolt program a mozgósított beruházások volumenének mérésére nem határoz meg célértéket a multiplikátorhatásra nézve. Ez megnehezítheti az eszköz hatásának eredményes nyomon követését és értékelését. [07/2025. sz. különjelentésünkben](#) azt javasoltuk, hogy a Bizottság számoljon be a mozgósított beruházásokról, az aláírt és a végső kedvezményezetteknek folyósított, uniós támogatású finanszírozás alapján.

A program és az eljárások egyszerűsítése

Egységes szabálykönyv és egyéb eljárási egyszerűsítések

39 A javasolt EVA-rendelet egységes szabálykönyvet vezetne be egyrészt a Horizont Európa, másrészt az EVA számára, valamint szabványosított kifizetési feltételeket a vissza nem térítendő támogatások és a pénzügyi eszközök (garanciák, hitelek vagy saját tőke) tekintetében, és egységes portál révén könnyítené meg a résztvevők számára az uniós finanszírozáshoz való hozzáférést (6. cikk). Ez eleget tesz az egyszerűsítésre és a szinergiákra irányuló felhívásoknak, és segít orvosolni a korábbi, például a [07/2024.](#)

[sz. különjelentésben](#) feltárt hiányosságokat: mindezt kedvezően értékeljük. Hangsúlyozni szeretnénk azonban, hogy az eredményes egyszerűsítéshez nem csupán közös szabályokra van szükség, hanem az egyben az eljárások összehangolását vagy szabványosítását és stabilizálását, valamint közös informatikai rendszerek használatát is jelenti. A gyakorlatban kihívást jelenthet az is, hogy egységes szabálykönyvet alkalmazzanak egy olyan széles körű és sokszínű kiadási területre, mint amilyenre az EVA kiterjed.

40 Kedvezően értékeljük továbbá az EVA eszköztárára irányuló bizottsági javaslatot, amely a széttagolt, korábban részben költségvetésen kívül vagy külön szabályok szerint működő pénzügyi tervezési eszközöket (vissza nem térítendő támogatások, garanciák, tőkefinanszírozás, vegyes finanszírozás) felváltva egyetlen költségvetési keretbe (II. fejezet) integrálja azokat. Az ilyen integráció várhatóan csökkenti a költségvetésen kívüli eseti kezdeményezésektől való függést, és potenciális lépést jelent az egyszerűsítés felé.

Egyelőre azonban még nem lehet tudni, hogy ezen intézkedések révén el lehet-e érni a kívánt hatékonyságot.

- 41** A javaslat szerint „versenyképességi pecsétet” kell létrehozni. A pecsét révén lenne azonosítható, hogy mely projektekre vonatkozhat kombinált finanszírozás (indokolás, (47) preambulumbekzdés és 8. cikk) és egyszerűsített pályázati eljárás, ami egyértelműbbé tenné a helyzetet a finanszírozásban részesülő projektgazdák számára. A Bizottságnak azonban pontosabban ki kellene fejtenie, hogy ezek a mechanizmusok hogyan működnének a gyakorlatban, és hogy a hasonló kezdeményezésekből (mint például a „szuverenitási pecsét” (STEP-pecsét) vagy a „kiválósági pecsét”) levont tanulságokat hogyan vették figyelembe ebben a javaslatban. Ezzel összefüggésben külön felhívjuk a figyelmet arra, hogy össze kell hangolni az állami támogatási szabályokat (lásd például: [23/2022. sz. különjelentésünk](#) és [02/2025. sz. véleményünk](#)).
- 42** Ezen túlmenően a Bizottságnak meg kell határoznia, hogy a „versenyképességi pecsét” az EVA-ból már finanszírozott projekteket szándékozik-e segíteni abban, hogy további finanszírozáshoz jussanak (akár más uniós, akár nemzeti forrásokból), vagy az-e a célja, hogy alternatív finanszírozást biztosítson a pecsétet elnyerő, de az EVA költségvetési korlátai miatt EVA-finanszírozásban nem részesülő projektek számára. E tekintetben észrevételezzük, hogy a Bizottság csak az utóbbit javasolja a Horizont Európa programot illetően (lásd: a Horizont Európáról szóló rendeletjavaslat 8.3. cikke). A javasolt EVA-rendelet nem tartalmaz pontosítást ezzel kapcsolatban.
- 43** Amint azt szintén észrevételeztük több jelentésünkben, megítélésünk szerint egyszerűsíteni kell és meg kell könnyíteni az uniós finanszírozáshoz való hozzáférést. A rendeletjavaslat 6. cikke kimondja, hogy valamennyi szakpolitikai célkitűzés – beleértve a tiszta technológiát és az iparpolitikát is – számára előnyös lehet a kombinált és kumulatív finanszírozás, valamint az egyszerűbb hozzáférés az EVA kisebb számú, integráltabb eszköze révén. Ez pozitív lépés a finanszírozás széttagoltságának csökkentése felé, és kedvezően értékeljük azt a javaslatot is, hogy hozzanak létre egy egységes portált a hozzáférés megkönnyítésére, különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) és az induló innovatív vállalkozások számára.
- 44** Végezetül az odaítélési eljárások egyszerűsítése érdekében a Bizottság azt javasolja, hogy minden indokolt esetben a költségvetési rendeletben meghatározott minimumkövetelményeket alkalmazzák (12. cikk (4) bekezdése). Ez eltér az uniós költségvetés e területén alkalmazott hagyományos megközelítéstől, amely szerint a nyílt versenyfelhívásokat egyértelműen meghatározott kritériumok alapján bonyolítják le, széles körű iránymutatást adva a pályázatok értékelésének módjáról; a pályázatokat független külső szakértők értékelik, azokat a szakértői értékelésnek megfelelően rangsorolják, és a legmagasabb pontszámot elérő pályázatok részesülnek finanszírozásban. A rendeletjavaslat 12. cikkének (5) bekezdése lehetővé tenné, hogy a finanszírozást pályázati felhívás nélkül

ítélik oda; a 12. cikk (9) bekezdése értelmében lehetséges, hogy az értékelő bizottságok ne kizárólag független külső szakértőkből álljanak. Ez növeli a Bizottságnak és végrehajtó szerveinek mérlegelési jogkörét a projektek kiválasztása során. A Bizottságnak tisztázni kell, hogy milyen konkrét körülmények között alkalmazná ezeket a megközelítéseket, és milyen biztosítékokat vezetne be ilyen esetekben az átláthatóság és az egyenlő bánásmód elvének tiszteletben tartása érdekében.

Közbeszerzés, beleértve a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzést is

- 45** A Bizottság az innovatív megoldásokra vonatkozó közbeszerzési eljárások egyszerűsítését javasolja a versenyképesség terén történő végrehajtás egyszerűsítése és felgyorsítása érdekében (15. és 20. cikk). A kedvezményezettek alkalmazandó közbeszerzési szabályokat azonban uniós irányelvek alapján, de nemzeti szinten határozzák meg; az uniós szervek általi közbeszerzések esetében ezeket a költségvetési rendelet határozza meg. Ezért ezek nem specifikusak az egyes alapokra, például az EVA-ra vonatkozóan. E tekintetben a Bizottságnak tisztázni kell, hogy mire nézve akar az uniós források kedvezményezettjei számára iránymutatást kiadni.
- 46** A kutatásban és innovációban különleges szerepet játszik a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés (meghatározás a 2. cikkben), ami gyakran a „maga nemében első” megoldások beszerzését is jelenti. Külön feltételek vonatkozhatnak a beszerzett szolgáltatások, áruk vagy építési beruházások teljesítési helyére (10. cikk), valamint az eredmények tulajdonjogára és az azokhoz való hozzáférésre is. Mind a Horizont Európaról, mind az EVA-ról szóló javaslat kifejezetten szól a közbeszerzésről, és konkrétan a kereskedelmi hasznosítást megelőző közbeszerzésről mint a kedvezményezettek, a Bizottság és más végrehajtó szervek által használandó eszközről. A javaslat előírja, hogy a munkaprogramok és a pályázati felhívások dokumentumai több technikai végrehajtási részletet határozzanak meg a költségvetésre vonatkozóan az EVA által támogatott szakpolitikák tekintetében, beleértve eszköztől függően a konkrét támogathatósági és odaítélési kritériumokat, mind a támogatások, mind a közbeszerzés tekintetében ((50) preambulumbekzdés). A biztonsági iparra vonatkozó politikát illetően a javaslat 81. cikke a végtermék tulajdonjogát az Unióra ruházza, míg az 54. és 70. cikk a védelmi és űreszközökre vonatkozóan állapítja meg a szabályokat. Az EVA hatálya alá tartozó más területek esetében azonban nem ez a helyzet.
- 47** Végezetül, bár a kereskedelmi hasznosítást megelőző közbeszerzés előnyökkel jár az innovatív megoldásokhoz és technológiákhoz való korai hozzáférés tekintetében, ugyanakkor megvannak a maga kockázatai is. Ez főként az ilyen közbeszerzés bizonytalanságából és többfázisú jellegéből ered, ami megnehezíti az ár-érték arány és az

elszámoltathatóság biztosítását. Ezért külön bizottsági iránymutatásra van szükség annak biztosítására, hogy a beszerzett áruk és szolgáltatások összhangban legyenek az uniós szakpolitikai prioritásokkal és az azonosított igényekkel, hogy a közbeszerzési eljárás átlátható, versenyalapú és összeférhetetlenségtől mentes legyen, hogy a szellemi tulajdonjogokat megfelelően kezeljék, hogy elegendő bizonyíték álljon rendelkezésre a későbbi piaci elterjedés támogatásához, és hogy a kidolgozott megoldásokat megfelelően alkalmazzák.

Közvetlen és közvetett irányítás (a partnerségeket is beleértve)

- 48** Az EVA program végrehajtása közvetlen vagy közvetett irányítással történne (lásd: a pénzügyi és digitális kimutatás „Irányítási intézkedések” című 2. szakasza és a javaslat 12. cikkének (2) bekezdése). Ugyanez a helyzet a Horizont Európa esetében is.
- 49** Az EVA végrehajtása munkaprogramokon keresztül történik, amelyekbe beletartoznak az együttműködésen alapuló kutatási és innovációs tevékenységek és azok célzott költségvetése, a programok egy külön erre a célra szánt részében (15. cikk (2) bekezdése). Lesznek közös munkaprogramok az együttműködésen alapuló kutatási és innovációs tevékenységekre vonatkozóan, amelyek ötvözik az EVA-ból és a Horizont Európából származó finanszírozást. A pályázat azonban nem jelöli meg, hogy az EVA-finanszírozás odaítélésének kritériumait a munkaprogramokban vagy egyedi felhívásokban határozzák-e meg. Kérjük a Bizottságot ennek tisztázására.
- 50** Az EVA közvetlen irányítás alatt álló részének végrehajtása az [58/2003/EK tanácsi rendelettel](#) (a javaslat keretének 6. cikke és 1.7. pontja) összhangban létrehozott végrehajtó ügynökségeken keresztül történik. Mivel a javasolt programok felépítése jelentősen eltér a jelenlegi helyzettől, észrevételezzük: előfordulhat, hogy felül kell vizsgálni a végrehajtó ügynökségek számát és jelenlegi struktúráját az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz és a Horizont Európa által meghatározott új finanszírozási prioritások megfelelő támogatása érdekében ([V. melléklet](#)). Ebben az összefüggésben azt is fel lehetne mérni, hogy egy Bizottságon belüli iroda mint jogi forma megfelelőbb és hatékonyabb igazgatási struktúra lenne-e az EVA/Horizont Európa költségvetésének végrehajtásához, különösen akkor, amikor a Bizottság több szervezeti egysége is érintett.
- 51** A közvetett irányítást illetően a rendelettervezet azt javasolja, hogy az EVA egyes részeit hajthassák végre európai partnerségek ((13) és (53) preambulumbekzdés, valamint a 12. cikk (11) bekezdése). Ezek olyan közös kezdeményezések, ahol az Unió és köz- vagy magánszférabeli partnerek – vagy mindkét fajta – megosztott költségekkel és közös végrehajtás révén támogatnak egy tevékenységi programot. A közös vállalkozások az EUMSZ 187. cikke alapján létrehozott partnerségi formák, amelyek összefogják a köz- és

magánszférabeli partnereket a kutatás és az innováció előmozdítása érdekében ([V. melléklet](#)). Ezzel összefüggésben pozitívan értékeljük a Horizont Európáról szóló jelenlegi rendelethez képest javasolt változtatást, amely jogi követelményként írja elő a többi partner számára, hogy legalább az uniós hozzájárulással megegyező pénzügyi hozzájárulást nyújtsanak, és megszünteti a természetbeni hozzájárulások nyújtásának lehetőségét (lásd még: a Horizont Európáról szóló javaslat 11. cikke). Ennek kapcsán hivatkozunk a közös vállalkozásokkal és különösen azok igazgatási költségeivel és szervezeti felépítésével kapcsolatos észrevételeinkre, amelyeket a Horizont Európáról szóló javaslatról szóló 02/2026. véleményünkben tettünk.

- 52** A Bizottság azt is javasolja, hogy az EVA az InvestEU programhoz hasonló központosított irányítási keretben koordinálva vegyen igénybe megbízott jogalanyokat, mint például az Európai Beruházási Bank (EBB), a nemzeti fejlesztési bankok és a nemzetközi pénzügyi intézmények ((68) preambulumbekzdés, 6. és 12. cikk). Ezek a megbízott jogalanyok a Bizottság közvetlen felügyelete alatt fognak működni, standard ellenőrzési és beszámolási kötelezettségek mellett (2. cikk (12) bekezdése, 25. cikk, valamint a jogalkotási és pénzügyi kimutatás 2. pontja).
- 53** A Bizottságot illetően alapvető fontosságúnak tartjuk annak felülvizsgálatát, hogy az EVA javasolt felépítése orvosolja-e a [Juncker-féle 2015. évi európai beruházási terv](#) korábbi hiányosságait, és hogy az EVA struktúrája kellően szilárd-e az azonosított kockázatok kezeléséhez és az uniós pénzügyi támogatás hozzáadott értékének maximalizálásához (lásd: [07/2025. sz. különjelentésünk](#), valamint [36.](#) bekezdés).

Közös európai érdeket szolgáló fontos projektek

- 54** Az elmúlt években több közös európai érdeket szolgáló fontos projekt jött létre a Horizont Európa négy szakpolitikai keretének és az EVA-nak a hatálya alá tartozó területeken ((58) preambulumbekzdés, 2. és 19. cikk). [15/2023. sz.](#) és [21/2024. sz. különjelentésünkben](#) rámutattunk az IPCEI projektek sajátos nehézségeire a közfinanszírozáshoz való hozzáférés terén. E tekintetben kedvezően értékeljük a Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy az EVA útján kiegészítő finanszírozást biztosítsanak az IPCEI projektek, valamint az ilyen projektek eredményein alapuló nyomkövetési projektek számára (19. cikk). Ugyanakkor szükségesnek tartjuk, hogy a Bizottság pontosabban kifejtse, hogyan fogja biztosítani finanszírozásának megkülönböztetésmentességét, az egyenlő bánásmód feltételeinek tiszteletben tartását és a piaci torzulások minimalizálását.
- 55** A védelmi ágazatban megvalósuló, közös európai érdeket szolgáló fontos projekteket illetően [10/2023. sz. különjelentésünk](#) rámutatott, hogy a részvétel tagállamonként különböző szintű, ezért azt javasoltuk, hogy a Bizottság tegyen lépéseket e probléma

orvoslására. E tekintetben észrevételezzük, hogy a Bizottság javaslata földrajzi szempontból szélesebb körű részvételre törekszik. Kedvezően értékeljük ezt a törekvést, amely a [15/2023. sz. különjelentésünkben](#) felvetett aggályra is választ ad, ugyanakkor hangsúlyozzuk, hogy meg kell felelni a kiválóság, a hatás és a végrehajtás általános kritériumainak, amelyeknek valamennyi kutatás- és innovációfinanszírozás alapját kell képezniük ([32. bekezdés](#)).

Finanszírozási mechanizmusok

- 56** A Bizottság azt javasolja, hogy az EVA használja ki a költségvetési rendelet alapján rendelkezésre álló valamennyi finanszírozási lehetőséget (12. cikk). A javaslat különös hangsúlyt fektet az olyan egyszerűsített költségelszámolási módszerek (SCO), mint az egyösszegű átalányok, valamint a költségfüggetlen finanszírozási megközelítésen (FNLTC) alapuló kifizetések alkalmazására. Úgy véljük azonban, hogy bizonyos esetekben az egyszerűsített költségelszámolási módszerek vagy a költségfüggetlen finanszírozás nem feltétlenül a legmegfelelőbb finanszírozási mechanizmus, különösen mivel a javaslat nem részletezi, hogyan választanák ki, illetve alkalmaznák ezeket a kifizetési módokat, így a végrehajtás meghatározása a jövőbeli munkaprogramokra marad.
- 57** Ezzel összefüggésben emlékeztetünk arra is, hogy értékeltük a költségfüggetlen finanszírozás alkalmazásának kockázatait és lehetőségeit a gondos költségvetési pénzgazdálkodás kapcsán (lásd például: [2022. évi éves jelentésünk](#) és [2024. évi éves jelentésünk](#)). Az egyszerűsített költségelszámolási módszerektől eltérően azonban a költségfüggetlen finanszírozás rendszerét eddig csak nagyon kevéssé alkalmazták: az EVA hatáskörébe tartozó tizennégy jelenlegi program közül háromban, főként egyes konkrét intézkedéstípusok esetében. Tekintettel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel kapcsolatos korábbi ellenőrzési megállapításainkra (lásd például: [03/2025. sz.](#) és [02/2025. sz. áttekintés](#)), javasoljuk, hogy a Bizottság gondosan értékelje, hogy ez a finanszírozási lehetőség megfelelő-e a javasolt kutatási és innovációs kiadások zömét illetően.
- 58** Az EVA-rendeletjavaslat 20. cikke előzetes értékelésen alapuló, gyorsított kifizetési eljárásokat ír elő, és a korlátozott ellenőrzéseket az odaítélést követő szakaszokra hagyja. Ez a megközelítés lehetőségeket és kockázatokat is rejt magában. Erre nézve alapvető fontosságúnak tartjuk, hogy a Bizottság alapos kockázatértékelést végezzen, és vezessen be biztosítékokat az azonosított kockázatok csökkentésére és kezelésére. Ennek kapcsán a bizottsági javaslat utólagos ellenőrzések és értékelések révén kívánja biztosítani az elszámoltathatóságot. Javasolja továbbá, hogy a támogathatóságot az előzetesen átvizsgált projektekre korlátozzák (például azokra, amelyek „kiválósági pecsétet” vagy „versenyképességi pecsétet” kaptak). [07/2024. sz. különjelentésünkben](#) figyelmeztettünk

arra, hogy az utólagos intézkedések önmagukban nem feltétlenül elegendőek e kockázatok kezeléséhez.

Programbizottságok

- 59** Az, hogy két külön javaslat létezik (a Horizont Európára és az EVA-ra nézve), egyrészt egyértelműbb megbízatást és nagyobb rugalmasságot tesz lehetővé, és a testre szabott finanszírozásnak köszönhetően a két eszköz különböző célokat szolgál. Másrészt fennáll a széttagoaltságnak, az egyes kezdeményezések átfedéseinek és a nagyobb adminisztratív összetettségnek a kockázata is. Ez potenciálisan csökkentheti az uniós kereten belül a kutatás, az innováció és az iparpolitika közötti koordinációt és szinergiákat (lásd még: a Horizont Európáról szóló 02/2026. sz. vélemény 44. bekezdése).
- 60** A 83. cikk meghatározza az EVA bizottsági struktúráját, amely egy általános bizottságból és hét ágazatspecifikus albizottságból áll. Ma még nem lehet tudni, hogy ez a struktúra biztosítani fogja-e eredményes és hatékony módon a szakpolitikai koherenciát, a koordinációt és a rendszeres információcserét (lásd még: a Horizont Európáról szóló 02/2026. sz. vélemény 44. bekezdése).
- 61** Emellett a Bizottság különböző tanácsadó szervek létrehozását javasolja: ilyen lenne az EVA stratégiai érdekelti testülete (14. cikk), az űr- és védelmi tanácsadó testület (41. cikk) és a védelmi ipari tanácsadó testület (56. cikk). Felkérjük a Bizottságot, hogy az irányítás szükségtelen összetettségének elkerülése és az elszámoltathatóság javítása érdekében fejtsse ki pontosabban e szervek szerepét és felelősségi körét, és határozza meg, hogyan fognak ezek együttműködni a tanácsadói és vizsgálóbizottsági eljárásokban (lásd még: a **71.** bekezdésben szereplő konkrét észrevétel).

Teljesítménymérési keret

- 62** A javasolt EVA-programmal kapcsolatos beszámolásra, nyomon követésre és értékelésre a 2027 utáni költségvetés teljesítménymérési keretével összhangban, közös mutatók alapján kerül sor. Ezzel foglalkozik a [költségvetési kiadások nyomonkövetési és teljesítménymérési keretének létrehozásáról, valamint az uniós programokra és tevékenységekre vonatkozó egyéb horizontális szabályok megállapításáról szóló bizottsági rendeletjavaslat](#), amelyről a Számvevőszék külön véleményt ad ki. E tekintetben már most meg tudjuk jegyezni, hogy a javasolt teljesítménymérési keret [I. mellékletében](#) meghatározott mutatók többsége outputokra (pl. a támogatott vállalatok száma) vonatkozik, nem pedig eredményekre vagy hatásokra.

- 63** Az EVA-javaslat szerint a Bizottságnak évente be kell számolnia arról, hogy az EVA kiadásai hogyan segítették elő szakpolitikai célkitűzéseinek elérését (jogalkotási és pénzügyi kimutatás, az indokolás 2.1. és 5. pontja). E tekintetben már most rá kívánunk mutatni arra, hogy az EVA monitoringadatainak minősége és megbízhatósága nagymértékben a megbízott szervezetektől (EBB, nemzeti fejlesztési bankok, nemzetközi pénzügyi szervezetek) és a tagállamoktól fog függeni, és a javasolt szöveg nem ír elő jogszabályilag kötelező erejű független ellenőrzési mechanizmust. Függetlenül azonban attól, hogy az adatokat harmadik felek szolgáltatják-e, megítélésünk szerint a Bizottság viseli a végső felelősséget azért, hogy a költségvetési hatóságokat ellássa a teljesítményre vonatkozó információkkal.
- 64** Végezetül észrevételezzük: a Bizottság tervezi, hogy a költségvetési rendelet 34. cikkével összhangban a programidőszak alatt végrehajtási jelentést és utólagos értékelést készít (lásd: az indokolás 5. szakasza, a jogalkotási, pénzügyi és digitális kimutatás 2. szakasza („Irányítási intézkedések”) és a teljesítményrendelet 10. cikke). Az EVA-rendeletjavaslat szövege azonban nem határozza meg kifejezetten a Bizottság e kötelezettségeit.

Megfelelés, gondos pénzgazdálkodás, átláthatóság, elszámoltathatóság és a kiadások nyomon követhetősége

- 65** A EVA-rendeletjavaslat 10. cikke előírja, hogy a programot az [uniós költségvetési rendelettel](#) összhangban kell végrehajtani. Ehhez a forrásoknak nyomon követhetőeknek kell lenniük a kötelezettségvállalásokban, kifizetésekben és számviteli nyilvántartásokban, valamint a Bizottság belső ellenőrzési keretrendszerének és az ellenőrző és csalás elleni szervek – például az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) és az Európai Ügyészség (EPPO) – felügyeletének hatálya alá kell tartozniuk.
- 66** A Horizont Európa programhoz képest az EVA várhatóan szélesebb körben fogja használni a rendlettervezetben előírt különböző megvalósítási és finanszírozási rendszereket, és gyakrabban fogja alkalmazni az olyan innovatív megközelítéseket, mint a verseny előtti közbeszerzés vagy a költségfüggetlen finanszírozás. Ez új és további megfelelési kockázatokkal jár, lásd: [57. bekezdés](#). Amikor döntés születik az EVA teljesítési és finanszírozási rendszereiről, figyelembe kell venni az éves jelentéseinkben szereplő ellenőrzési megállapításokat, valamint az általános költségvetésre, az ügynökségekre és a közös vállalkozásokra vonatkozó mentesítési eljárás eredményeit az elmúlt években (lásd még: a Horizont Európáról szóló 02/2026. sz. vélemény 48–51. bekezdése).

- 67** Mindazonáltal – függetlenül attól, hogy végül melyik teljesítési és finanszírozási lehetőséget veszik igénybe – hangsúlyozni kívánjuk, hogy fontos biztosítani a megfelelés, az átláthatóság, az elszámoltathatóság és a nyomonkövethetőség kielégítő szintjét, valamint azt, hogy a források felhasználásánál érvényesüljön a gondos pénzgazdálkodás. Amint azt már a [03/2025. sz. áttekintésünkben](#) is jeleztük, a Bizottság azon szándéka, hogy egyszerűsítse az Unió pénzgazdálkodását, nem mehet az elszámoltathatóság rovására.
- 68** A rendeletjavaslat 12. cikkének (12) bekezdése lehetővé teszi valamely fellépés megszüntetését, ha annak célkitűzései valószínűleg egyáltalán nem vagy a meghatározott határidőn belül nem érhetők el, vagy ha az intézkedés elveszítette szakpolitikai relevanciáját. Véleményünk szerint a Bizottságnak további részletekkel kellene szolgálnia az ilyen esetekben követendő eljárásról.
- 69** Az EVA-kifizetések a [jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerrel](#) szóló rendelet hatálya alá is tartoznak, amely lehetővé teszi a kifizetések felfüggesztését vagy csökkentését, ha a jogállamiság megsértése érinti az uniós költségvetés pénzgazdálkodását. Amint azonban a [03/2024. sz. különjelentésünkben](#) és a [02/2024. sz. áttekintésünkben](#) kiemeltük, a feltételrendszer hatálya szűk, alkalmazása pedig politikai nehézségekbe ütközik. Megítélésünk szerint e tekintetben a Bizottságnak pontosabban ki kellene fejtenie, hogy ezt a feltételrendszert hogyan fogják alkalmazni az EVA keretében.
- 70** Az [uniós költségvetési rendelet](#) lehetővé teszi a kifizetések felfüggesztését, csökkentését vagy visszafizettetését, amennyiben szabálytalanságra, csalásra vagy az uniós és nemzeti jognak való meg nem felelésre derül fény. A 33. cikk (4) bekezdése kifejezetten lehetővé teszi, hogy a Bizottság csökkentse vagy felfüggeszesse a kifizetéseket, ha a várt eredményeket nem éri el. Ez összhangban van a pénzügyi korrekciók arányossági elveivel. Az ilyen intézkedéseket mind a Bizottság, mind a megbízott jogalanyok végrehajthatják. A javaslat azonban nem határoz meg konkrét arányossági vagy visszafizettelési küszöbértékeket, ehelyett végrehajtási szabályokra és utólagos ellenőrzésekre támaszkodik, ami késleltetheti a felderítést és a visszafizettétést.

Ellenőrzési megbízatásunk

- 71** A rendeletjavaslatot az EUMSZ és az uniós [költségvetési rendelet](#) szabályozza, amelyek átfogó megbízatást adnak a Számvevőszéknek az összes uniós bevétel és kiadás szabályszerűségének, valamint az összes uniós szakpolitika és program gondos pénzgazdálkodásának ellenőrzésére. Az EUMSZ 287. cikke és az [uniós költségvetési rendelet](#) 63. cikke (2) bekezdésének d) pontja, 129. cikke, 211. cikkének (6) bekezdése, 223. cikke (4) bekezdésének c) pontja, 261. cikkének (2) bekezdése és 263. cikkének (3), (5) és (7) bekezdése felhatalmazza a Számvevőszéket arra, hogy megvizsgálja a közvetlenül az

Unió által kezelt, valamint az EBB-hez és a nemzeti fejlesztési bankokhoz hasonló szervezeteken keresztül közvetve végrehajtott alapokat. Ez a felhatalmazás az EVA-források végső kedvezményezettjeire is kiterjed, biztosítva az átfogó felügyeletet.

72 Amint azt a [02/2024. sz. véleményünkben](#) már említettük, a Bizottság által aláírt hatáskör-átruházási megállapodásoknak is tiszteletben kell tartaniuk ellenőrzési jogainkat. Ennek megfelelően az ellenőrzési záradékokat bele kell foglalni a megbízott jogalanyokkal kötött megállapodásokba, és el kell kerülni az olyan, költségvetésen kívüli mechanizmusok létrehozását, amelyek korábban bonyolulttá tették az ellenőrzési megbízatásokat (lásd még: megjegyzés a [79.](#) bekezdésben).

Egyedi kérdésekkel kapcsolatos észrevételek

- 73 Indokolás, 5. pont:** A költségvetési garanciát és a pénzügyi eszközöket illetően a javaslat kimondja, hogy az értékelést a Bizottság minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásaival összhangban kell elvégezni, és az a program célkitűzései szempontjából releváns mutatókon fog alapulni (indokolás, 5. pont, „Egyéb elemek” – „Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai”). A javaslat azonban nem javasol módszertant annak utólagos értékelésére, hogy az eszköz keretében mozgósított beruházások valóban kiegészítő jellegűek voltak-e – más szóval, hogy az állami források olyan beruházásokat ösztönöztek-e, amelyeket egyébként nem hajtottak volna végre. Korábban azt javasoltuk, hogy a Bizottság dolgozzon ki és alkalmazzon módszertant a mozgósított beruházások addicionalitásának értékelésére, különösen a beruházási hiány kezelése érdekében (lásd: [07/2025. sz. különjelentés](#)).
- 74 (43) preambulumbekkezdés:** Az EVA-javaslat (43) preambulumbekkezdése általánosságban utal az Unió általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletnek való megfelelésre, beleértve a csalás elleni, ellenőrzési és kontrollrendeleteket is, és meghatározza az OLAF, az EPPO és a Számvevőszék szerepét. A javaslat nem említi azonban azt, hogy alkalmazni lehetne a rendelet 4. cikkét, amely meghatározza, hogy milyen feltételek mellett lehet EVA-specifikus kiváltó okok miatt intézkedéseket hozni az uniós költségvetés védelmére. Nem történik említés szigorúbb beszámolási követelményekről vagy felügyeletről sem.
- 75 5. cikk – További források, és 6. cikk – Alternatív, kombinált és kumulatív finanszírozás:** A rendelet négy átfogó szakpolitikai keretet határoz meg (3. cikk (2) bekezdés, egyedi célkitűzések), amelyek a Horizont Európa és az Innovációs Alappal átfedésben lévő területeire vonatkoznak. Ennek célja a hatás maximalizálása a pénzügyi eszközöknek az Unió stratégiai célkitűzéseivel való összehangolása és a párhuzamosságok csökkentése

révén. Bár a javaslat „szinergiákat és kiegészítő jelleget” említ, „tervezéstől végrehajtásig” (vezetői összefoglaló, „Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel”), nem javasol operatív biztosítékokat a kettős finanszírozás elkerülése vagy a végrehajtás koordinációja érdekében.

- 76 6. cikk – Alternatív, kombinált és kumulatív finanszírozás:** A rendelet 6. cikke kimondja, hogy az EVA szerinti odaítélési eljárások történhetnek a tagállamokkal, az uniós intézményekkel, a nem uniós országokkal és a nemzetközi szervezetekkel közösen, közvetlen vagy közvetett irányítás keretében. Bár ez lehetőséget kínál a közfinanszírozás különböző forrásokból történő kombinálására és a széttagoltság leküzdésére, ugyanakkor nőhet az összetettség és az ellenőrzési kockázatok is.
- 77 11. cikk – Nem uniós országok részvétele az EVA szerinti tevékenységekben** – a 11. cikk (2) bekezdésének d) pontja előírja, hogy a nem uniós országokkal kötött, az EVA-ban való programrészvételre vonatkozó társulási megállapodások „garantálják az Uniónak a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás biztosításához és a pénzügyi érdekeinek védelméhez való jogát”. Annak egyértelművé tétele érdekében, hogy ennek része – a Számvevőszék számára is – a teljes körű hozzáférési jogok biztosítása, javasoljuk, hogy az említett rendelkezés (3) bekezdése egészüljön ki az „A d) pont alkalmazásában a harmadik ország biztosítja az (EU, Euratom) 2024/2509 és a 883/2013/EU, Euratom rendeletben előírt szükséges jogokat és hozzáférést” szavak után a „Bizottság, az Európai Ügyészség, az OLAF és az Európai Számvevőszék számára” szavakkal. Egy ilyen kiegészítés egyértelművé tenné és megerősítené a Számvevőszék minősített adatokhoz való hozzáférési jogát is.
- A 13. cikk (A minősített adatokra és az érzékeny információkra vonatkozó szabályok alkalmazása) (4) bekezdése kimondja, hogy „az uniós költségvetés végrehajtásában részt vevő uniós intézmények [...] hozzáférhetnek az [...] ellenőrzések, felülvizsgálatok, auditok és vizsgálatok elvégzéséhez szükséges információkhoz, beleértve a minősített adatokat is.” Ez a rendelkezés elvben biztosítja, hogy a Számvevőszék a minősített adatokra vonatkozó biztosítékok mellett hozzáférhessen érzékeny adatokhoz. Mindazonáltal az olyan érzékeny ágazatokban, mint a védelem és az úrkutatás (44–55., 57–78. cikk), amennyiben egy nem uniós ország nemzetközi megállapodás alapján részt vesz a programban, fontos biztosítani, hogy a nem uniós ország egyenértékű ellenőrzési jogokat és hozzáférést biztosítson a Számvevőszék, valamint az Európai Ügyészség és az OLAF számára. Ezért javasoljuk a 11. cikk (3) bekezdésének kiegészítését annak biztosítására, hogy a nem uniós országokkal kötött megállapodások rendelkezzenek ilyen ellenőrzési jogokról és hozzáférésekről, lehetővé téve a Számvevőszék számára hatásköreinek teljes körű gyakorlását.

78 14., 41. és 56. cikk, irányítási és tanácsadó testületek bevezetéséről: A védelmi ipari politika támogatását illetően a javaslat ezt a három irányító szervet hozza létre:

- stratégiai érdekelti testület (14. cikk);
- űr- és védelmi tanácsadó testület (41. cikk);
- védelmi ipari tanácsadó testület (56. cikk).

A javaslat azonban nem fejt ki pontosabban sem e szervek felelősségi köreit, sem a koordinációjukat. Ezért véleményünk szerint a Bizottságnak tisztáznia kell, milyen irányítási és elszámoltathatósági intézkedéseket kell alkalmazni.

79 18. cikk – A 18. cikk lehetővé teszi a költségvetési rendelet 196. cikkének (2) bekezdésétől való eltérést, és „szükség esetén” visszamenőleges finanszírozást tesz lehetővé az általános reziliencia-célkitűzés szempontjából alapvető fontosságú gyártási projektek végrehajtásához. A „szükség esetén” feltétel tág, és alkalmazásának egyenlőtlenségét eredményezheti. A 20. cikktől eltérően, amely meghatározza a versenyképességet szolgáló gyorsított és célzott intézkedésekre vonatkozó eltérések feltételeit, a 18. cikk azt írja elő, hogy a munkaprogramokban vagy az odaítélési eljárással kapcsolatos dokumentumokban további kritériumokat kell meghatározni a támogatás szükséges és arányos voltának biztosítása érdekében. A Bizottságnak mérlegelnie kell, hogy e szempontok némelyikét magában a jogalapban kellene-e meghatározni. Emlékeztetünk továbbá arra, hogy ez a lehetőség a holtteher és a korlátozott adicionalitás kockázatával is jár, mivel lehetővé teszi olyan tevékenységek támogatását, amelyek már uniós pénzügyi támogatás nélkül is folyamatban voltak.

80 20. cikk – **Gyorsított és célzott versenyképességi intézkedések:** A rugalmasság általánosságban nyer említést (pl. a (4) preambulumbekkezdésben), és azt a 20. cikk is érinti, elsősorban az egyszerűsített odaítélési eljárásokra vonatkozó rendelkezések kapcsán. Lehetővé teszi továbbá a kifizetések felgyorsítását: a fel nem használt források átcsoportosítására nézve a többéves pénzügyi keret tágabb szabályai irányadóak, nem pedig a rendeletjavaslatban foglalt, innovációval kapcsolatos konkrét rendelkezések. A javaslatban szerepelnek minőségi kiváltó okok (sürgős/kényszerítő közérdek) is, mennyiségi vagy automatikus kiváltó okok (pl. költségvetési felső határok, felhasználási küszöbértékek, standard újraelosztási kritériumok) viszont nem. Ami a beszámolást illeti, a rendszeres nyomonkövetési és értékelési jelentéseknek szólniuk kell a program általános teljesítményéről. Nem követelik meg azonban kifejezetten a szabványosított beszámolást a rugalmasság igénybevételéről (pl. a 20. cikk aktiválása, a szakpolitikai keretek között átcsoportosított összegek, a többéves pénzügyi keret fejezetei/évei közötti összehasonlítás). Véleményünk szerint e strukturátlanság akadályozhatja a pénzügyi tervezés átláthatóságát és kiszámíthatóságát is.

- 81 39. cikk – A digitális vezető szerep politikáját támogató konkrét tevékenységek:** Bár a javaslat 39. cikke részletezi, hogy milyen konkrét technológiák és projektípusok kapjanak finanszírozási prioritást, nem világos, hogy milyen alapon határoztak e területek kiemeléséről.
- 82 25. cikk – A végrehajtó partnerek közössége, (3) bekezdés:** Bár a szöveg úgy rendelkezik, hogy a „végrehajtó partnerek közösségén” belül a magánjog hatálya alá tartozó szervek „az uniós támogatás maximális összegére korlátozott” pénzügyi garanciákat kaphatnak (25. cikk (3) bekezdés), azt nem fejt ki, hogy ezeket a korlátokat hogyan fogják a gyakorlatban meghatározni, alkalmazni, illetve nyomon követni. Nem határoz meg egyértelmű módszertant vagy kritériumokat sem a garancia végrehajtó partnerek közötti elosztására vonatkozóan.

A véleményt 2025. december 11-i luxembourgi ülésén fogadta el a Számvevőszék.

a Számvevőszék nevében

Tony Murphy
elnök

Mellékletek

I. melléklet. – Az e véleményben hivatkozott számvevőszéki kiadványok jegyzéke

Éves jelentések az uniós költségvetés végrehajtásáról – a 2020–2024-es pénzügyi évekre vonatkozóan

Éves jelentések az Európai Unió ügynökségeiről – a 2020–2024-es pénzügyi évekre vonatkozóan

Éves jelentések az uniós közös vállalkozásokról – a 2020–2024-es pénzügyi évekre vonatkozóan

03/2019. sz. különjelentés: Európai Stratégiai Beruházási Alap: még tenni kell az ESBA teljes sikeréért

06/2021. sz. különjelentés: A 2007–2013-as időszak kohéziós politikát szolgáló pénzügyi eszközeinek lezárása: az ellenőrzések összességében eredményesek voltak, de még vannak hibák

07/2021. sz. különjelentés: A Galileo és a Kopernikusz uniós űrprogramok: a szolgáltatásokat elindították, igénybevételüket azonban jobban kell ösztönözni”

03/2022. sz. különjelentés: Az 5G bevezetése az Unióban: A hálózatok kiépítése késedelmes, egyes biztonsági kérdések továbbra is megoldatlanok

15/2022. sz. különjelentés: A Horizont 2020-ban való részvétel bővítését célzó intézkedéseket megfelelően kidolgozták, a változások fenntartásához azonban elsősorban a nemzeti hatóságok lépéseire van szükség

23/2022. sz. különjelentés: Szinergiák a Horizont 2020 és az európai strukturális és beruházási alapok között – A szinergiák lehetőségét még nem aknázzák ki maradéktalanul

05/2023. sz. különjelentés: Az Európai Unió pénzügyi környezete – A széttagolt szerkezet miatt további egyszerűsítésre és jobb elszámoltathatóságra van szükség

10/2023. sz. különjelentés: A védelmi célú kutatásra irányuló előkészítő intézkedés (PADR): Egyes tapasztalatok hasznosultak, de az időkorlátok és a csekély eredmények miatt az uniós védelmi kiadások növelésének tesztkörnyezeteként a PADR a vártnál kisebb értéket hozott

15/2023. sz. különjelentés: Az Unió akkumulátorokkal kapcsolatos iparpolitikája – Új stratégiai lendületre van szükség

03/2024. sz. különjelentés: Jogállamiság az Európai Unióban: A keret a korábbinál jobban védi az Unió pénzügyi érdekeit, de továbbra is vannak kockázatok

07/2024. sz. különjelentés: A szabálytalan uniós kiadások visszafizettetésére szolgáló bizottsági rendszerek: A visszafizettetés lehetne még eredményesebb és gyorsabb

08/2024. sz. különjelentés: Az Európai Unió törekvései a mesterséges intelligencia terén: A jövőre nézve elengedhetetlen az erősebb irányítás, és fokozott, célzottabb beruházásokra van szükség

11/2024. sz. különjelentés: Az Unió megújuló hidrogénnel kapcsolatos iparpolitikája: A jogi keretet nagyrészt elfogadták: ideje valós körülmények között értékelni az alkalmazást

21/2024. sz. különjelentés: Állami támogatás válság idején: Gyorsan sor került válaszintézkedésekre, de hiányosságok vannak a bizottsági nyomon követésben, és az Unió iparpolitikai célkitűzéseit nem támogatja egységes keretrendszer

22/2024. sz. különjelentés: Az uniós költségvetés és a kettős finanszírozás: Alapvető elemek hiányoznak a kontrollrendszerekből, hogy enyhíteni lehessen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) költségfüggetlen finanszírozási modelljéből eredő megnövekedett kockázatot

07/2025. sz. különjelentés: Az Európai Stratégiai Beruházási Alap: Jelentősen hozzájárult a beruházási hiány kezeléséhez, de 2022 végéig nem teljesen érte el az 500 milliárd eurós célt a reálgazdaságban

12/2025. sz. különjelentés: Az Európai Unió mikrocsip-stratégiája: A megvalósítás elfogadhatóan halad előre, de valószínűtlen, hogy pusztán a csipekről szóló jogszabály révén teljesülhet a Digitális évtized szakpolitikai program igen ambiciózus célja

13/2025. sz. különjelentés: A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből a digitális átálláshoz nyújtott támogatás az uniós tagállamokban: Kihaszíratlanul maradt a lehetőség arra, hogy a stratégia valóban a digitális szükségletek kezelésére irányuljon

18/2025. sz. különjelentés: Az uniós költségvetés rugalmassága: Kezelhetővé váltak az előre nem látható kihívások, de a keret túl összetett

24/2025. sz. különjelentés: Pénzügyi eszközök a kohéziós politikában: Részben megvalósult a források folyamatos újrafelhasználása

02/2024. sz. vélemény az európai védelmi ipari program és a védelmi termékek időben történő rendelkezésre állását és szállítását biztosító intézkedési keret (EDIP) létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról

02/2025. sz. vélemény a kohéziós politikáról szóló rendeletek félidős felülvizsgálatáról

02/2024. sz. áttekintés: A Bizottság jogállamisági jelentései

03/2025. sz. áttekintés: A 2027. év utáni többéves pénzügyi keret adta lehetőségek

05/2025. sz. áttekintés: Intelligens szakosodási stratégiák az Európai Unióban

Tájékoztató (2018. február): Az uniós pénzügyek jövője: Az uniós költségvetés működésének reformja

II. melléklet. – Háttér-információ

- 01** Az EVA része az Európai Bizottság azon stratégiájának, amelynek célja, hogy megerősítse Európa hosszú távú versenyképességét, technológiai szuverenitását és rezilienciáját a geopolitika, a gazdaság és a környezeti kihívások jelenlegi helyzetében.
- 02** A javaslat a műveletek észszerűsítése és az uniós források hatásának fokozása érdekében egységes keretbe foglalna 14 meglévő kiadási programot. Célja szerint az EVA támogatja a stratégiai ágazatokba – ilyenek többek között a tiszta technológiák, a „mélytechnológia”, a kritikus fontosságú nyersanyagok és a „nettó zéró” ipar – történő beruházásokat, előmozdítva ezzel az Unió versenyképességét és innovációját.
- 03** Az EVA széles jogalapra támaszkodik: az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 173., az ipari versenyképesség előmozdítására irányuló cikke mellett ide tartozik a 43. cikk (2) bekezdése, a 168. cikk (5) bekezdése, a 172. cikk első albekezdése, a 175. cikk első albekezdése, a 182. cikk (4) bekezdése, a 183. cikk összefüggésben a 188. cikk második bekezdésével, a 189. cikk (2) bekezdése, a 192. cikk (1) bekezdése, a 194. cikk (2) bekezdése, a 212. cikk (2) bekezdése és a 322. cikk (1) bekezdése is, ami így a korábban elkülönülő programok széles skáláját fedi le és integrálja, például az uniós űrprogramot, a védelmi kutatásokat és az egészségügyet.

III. melléklet. – A javasolt EVA fő jellemzői

Fellépés	Jelenlegi MFF 2021–2027 Rugalmasság	Javasolt EVA-mechanizmusok	Várható hatások (a Bizottság szerint)
Programok száma	14 egyedi program a versenyképesség, a kutatás, az úrkutatás, a védelem, az egészségügy, a környezetvédelem és az éghajlat-politika, valamint a digitális gazdaság területén	Az összes alapot egyetlen keretbe foglaló Egységes Európai Versenyképességi Alap (EVA)	Megszünteti a széttagoltságot; sok jogalap helyett egyetlen jogalap
Szabálykönyvek és támogathatóság	Minden programnak megvan a saját jogalapja, részvételi szabályai, támogathatósági szabályai és beszámolási kötelezettségei	Egységes szabálykönyv valamennyi szakpolitikai keretre és eszközre nézve	Csökkenti a jogalkotási átfedéseket és konfliktusokat, amennyiben fenntartja a költségvetési rendelet biztosította rugalmasságot: az elsődleges szabálykönyv a rendelet, és azt célzott EVA-szabályok egészítik ki. Egyszerűsíti a megfelelést, növeli a jogbiztonságot, dinamikusabb és célzottabb uniós támogatást tesz lehetővé.
Rugalmasság	A rugalmasság horizontális eszközökön alapul: Rugalmassági eszköz, szolidaritási és sürgősségigély-tartalék, egységes tartalékeszköz, stb.	Az EVA-ba szakpolitikai keretek és eszköztárak (vissza nem térítendő támogatások, hitelek, saját tőke, garanciák, vegyes finanszírozás) révén beágyazott rugalmasság	Kevésbé támaszkodnak az MFF horizontális eszközeire; kiszámíthatóbb ágazati rugalmasság.

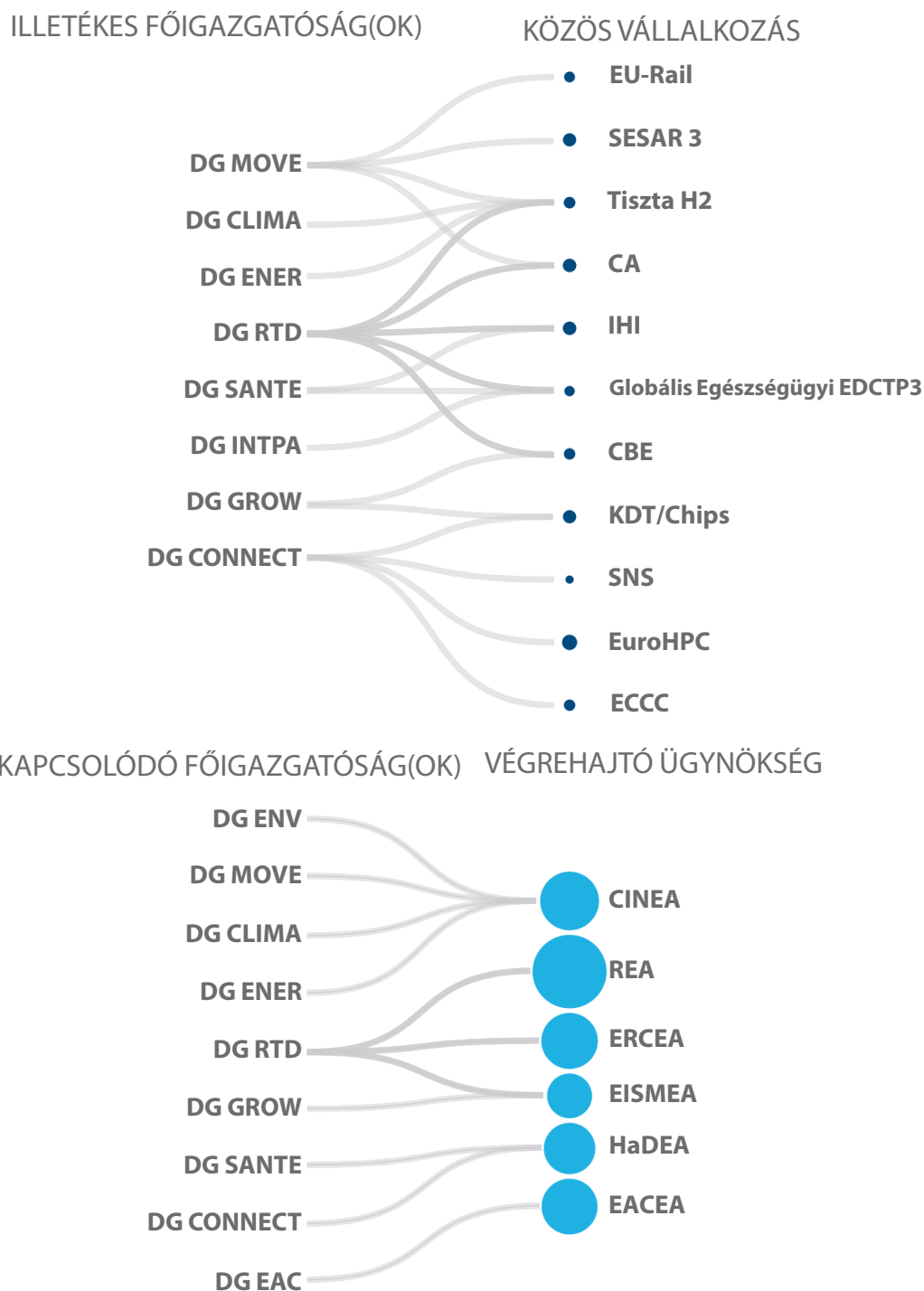
Fellépés	Jelenlegi MFF 2021–2027 Rugalmasság	Javasolt EVA-mechanizmusok	Várható hatások (a Bizottság szerint)
	Az MFF különleges tartalékainak felhasználása, eseti kiegészítések (pl. REPowerEU, Ukrajna-eszköz). Politikailag gyakran lassú	20. cikk szerinti gyorsított eljárás: gyorsított jóváhagyás és folyósítás szigorú feltételek mellett (sürgős/kényszerítő közérdek).	Rugalmas reagálási mechanizmust hoz létre az EVA-n belül.
Átcsoportosítások	A programok közötti átcsoportosításokhoz a Tanács/Parlament jóváhagyása szükséges; félidős felülvizsgálat.	A szakpolitikai keretek lehetővé teszik az ágazatok közötti átcsoportosítást	Gyorsabb átcsoportosítás az EVA-n belül, nincsen szükség MFF-felülvizsgálatra
Pénzügyi eszközök	Különböző programok (InvestEU, Európai Védelmi Alap, Horizont Európa pénzügyi támogatás stb.) között oszlanak meg, amelyek mindegyike saját szabályokkal rendelkezik.	Az EVA egységes eszköztára: vissza nem térítendő támogatások, közbeszerzés, kölcsönök, garanciák, saját tőke, vegyes finanszírozás: mindannyiuk egységes irányítás alatt.	Segít elkerülni a párhuzamosságokat, maximalizálja a tőkeáttételt, egyablakos ügyintézés tesz lehetővé.
Irányítás	Valamennyi integrált program esetében egyedi irányítási intézkedések szükségesek.	Egységes szabálykönyv és bizottsági eljárás, egységes EVA-eszköztár.	Megszünteti a széttagoltságot, és elősegíti a nagyobb átláthatóságot, illetve a gondos pénzgazdálkodást.

IV. melléklet. – Az EVA-ba való integrálásra javasolt meglévő programok

Program	Jogi aktus	Viszonya az EVA-hoz
Horizont Európa	(EU) 2021/695 rendelet	Továbbra is különálló, de részlegesen koordinál az EVA-val (a Horizont Európa keretében a négy szakpolitikai kereten belüli „együtműködésen alapuló kutatásra” közös munkaprogramjai révén; egységes szabálykönyv)
Innovációs Alap	COM (EU) 2019/856 felhatalmazáson alapuló rendelet	Továbbra is különálló, de „az EVA-nak biztosítania kell az összhangot az innovációs alappal” (az EVA (10)–(11) preambulumbekzdése)
InvestEU	(EU) 2021/523 rendelet	Az EVA-ba van integrálva
Unió új program	(EU) 2021/696 rendelet	Az EVA-ba van integrálva
Európai Védelmi Alap	(EU) 2021/697 rendelet	Az EVA-ba van integrálva
Digitális Európa program	(EU) 2021/694 rendelet	Az EVA-ba van integrálva
„Az EU az egészségügyért”	(EU) 2021/522 rendelet	Az EVA-ba van integrálva
Unió biztonságos konnektivitás (IRIS ²)	(EU) 2023/588 rendelet	Az EVA-ba van integrálva
Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz	(EU) 2021/1153 rendelet	A digitális komponens átkerült az EVA-ba; a fennmaradó rész továbbra is különálló

Program	Jogi aktus	Viszonya az EVA-hoz
Egységes piac program	(EU) 2021/690 rendelet	Az egységes piac program ága átkerült az EVA-ba; a fennmaradó rész továbbra is különálló
LIFE program	(EU) 2021/783 rendelet	Részben beépült az EVA-ba, a fennmaradó rész az Európai Gazdasági, Társadalmi és Területi Kohéziós, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési, Halászati és Tengeri, Jóléti és Biztonsági Alap alá került
Európai védelmi ipari program	Rendeletjavaslat, COM(2024) 150 final	Az EVA-ba van integrálva
A lőszergyártás támogatásáról szóló jogszabály	(EU) 2023/1525 rendelet	Az EVA-ba van integrálva (az EDIP révén)
Az európai védelmi ipar közös beszerzés révén történő megerősítését szolgáló eszköz	(EU) 2023/2418 rendelet	Az EVA-ba van integrálva (az EDIP révén)

V. melléklet. – Közös vállalkozások, valamint a hasonló testületek és végrehajtó ügynökségek a 2021–2027-es uniós költségvetési időszakban

Megjegyzés: a kör mérete megfelel a szervezetek alkalmazotti létszámának a 2024. évi pénzügyi évben.

Forrás: Az (EU) 2021/2085 rendelet; az (EU) 2021/887 rendelet; az (EU) 2023/1782 rendelet és az Európai Számvevőszék.

Rövidítések

Rövidítés	Meghatározás/Magyarázat
CEF	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz
DG DEFIS	Védelmi és Úripari Főigazgatóság
DG RTD	Kutatási és Innovációs Főigazgatóság
EBB	Európai Beruházási Bank
ECA	Európai Számvevőszék
EDA	Európai Védelmi Ügynökség
EDF	Európai Védelmi Alap
EDIP	Európai védelmi ipari program
EDIRPA	Az európai védelmi ipar közös beszerzés révén történő megerősítését szolgáló eszköz
EPPO	Európai Ügyészség
ESBA	Európai Stratégiai Beruházási Alap
EU	Európai Unió
EUB	Európai Unió Bírósága
EUMSZ	Az Európai Unió működéséről szóló szerződés
EVA	Európai Versenyképességi Alap
FNLTC	Költségfüggetlen finanszírozás
FR	Költségvetési rendelet
HE	Horizont Európa
IPCEI	Közös európai érdeket szolgáló fontos projekt
K+F	Kutatás-fejlesztés
KBVP	Közös biztonság- és védelempolitika
KKBP	Közös kül- és biztonságpolitika
Kkv	Kis- és középvállalkozások
MFF	Többéves pénzügyi keret
NRPP	Nemzeti és regionális partnerségi tervek
OLAF	Európai Csalás Elleni Hivatal
RRF	Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz
SAFE	Az Európa biztonságát szolgáló cselekvési eszköz

Rövidítés	Meghatározás/Magyarázat
SCO	Egyszerűsített költségelszámolási opciók
SR	A Számvevőszék különjelentése

Glosszárium

Terminus	Meghatározás/Magyarázat
Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF)	Az uniós költségvetést érintő csalással, korrupcióval és szabálytalanságokkal kapcsolatos igazgatási vizsgálatokat végző bizottsági szolgálat.
Európai Stratégiai Beruházási Alap	A 2015. évi európai beruházási terv (Juncker-terv) kiemelt eszköze, amely uniós költségvetési garanciákat használt fel a magánberuházások mozgósítására.
Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ)	Alapvető uniós szerződés, amely meghatározza az intézményi hatásköröket, beleértve a Számvevőszék hatásköreit (287. cikk) és a költségvetési rendelkezéseket (310–325. cikk).
Európai Ügyészség (EPPO)	Az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények („PIF-bűncselekmények”) kivizsgálásáért és büntetőeljárás alá vonásáért felelős független uniós szerv.
Európai Védelmi Alap	Az együttműködésen alapuló védelmi kutatást és képességfejlesztést támogató, meglévő uniós program, amely a 2028–2034-es többéves pénzügyi keretben az EVA-ba van integrálva.
Európai védelmi ipari program (EDIP)	Az uniós védelmi ipari bázist és felkészültséget támogató kezdeti kezdeményezés, amelyet részben az Európai Védelmi Alap fog felváltani.
Európai Versenyképességi Alap (EVA)	Rendeletjavaslat [COM(2025) 642 final], amely a 2028–2034-es többéves pénzügyi keretre vonatkozóan konszolidál több uniós versenyképességi, ipari és védelmi eszközt.
Gondos pénzgazdálkodás	A költségvetési rendelet 33. cikkében „hatékony és eredményes pénzgazdálkodásként” meghatározott elv, amely előírja, hogy az uniós forrásokat a gazdaságosság, a hatékonyság és az eredményesség elvével összhangban kell felhasználni.
Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF)	A NextGenerationEU keretében működő uniós eszköz, amely teljesítményalapú pénzügyi támogatást nyújt a tagállamoknak a reformokhoz és beruházásokhoz.
Jogállamisági feltételrendszer	Az (EU, Euratom) 2020/2092 rendelet értelmében az uniós költségvetési kifizetéseket a jogállamiság tiszteletben tartásához kötő mechanizmus.
Kis- és középvállalkozás (kkv)	Olyan, 250-nél kevesebb személyt foglalkoztató vállalkozás, amelynek éves árbevétele nem éri el az 50 millió eurót, vagy amelynek mérlegfőösszege nem éri el a 43 millió eurót.
Költségvetési rendelet	Az uniós költségvetés végrehajtására irányadó elveket és eljárásokat megállapító általános rendelet.
Költségvetési rugalmasság	Olyan mechanizmus, amelynek révén a Bizottság a változó prioritásokra reagálva átcsoportosíthat előirányzatokat egyes programok, szakpolitikai keretek vagy évek között, a többéves pénzügyi keret határain belül.

Terminus	Meghatározás/Magyarázat
Közös biztonság- és védelmi politika (KKBP)	A KKBP operatív dimenziója, amely a közös védelmi kezdeményezésekre, missziókra és képességfejlesztésre terjed ki.
Közös európai érdeket szolgáló fontos projektek (IPCEI)	Olyan, határokon átnyúló ipari projektek, amelyek uniós szintű stratégiai jelentőségük miatt mentesülnek az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerinti állami támogatási korlátozások alól.
Közös kül- és biztonságpolitika (KKBP)	Az EUSZ V. címe által meghatározott, az Unió biztonsági és védelmi kérdésekkel kapcsolatos külső tevékenységét szabályozó keret.
Többéves pénzügyi keret (MFF)	Hétéves pénzügyi terv, amely meghatározza az uniós kiadások egyes területeire vonatkozó maximális éves összegeket, és biztosítja a költségvetési fegyelmet.

SZERZŐI JOGOK

© Európai Unió, 2026

Az Európai Számvevőszék dokumentumainak felhasználását a nyíltadat-politikáról és a dokumentumok további felhasználásáról szóló [6–2019. sz. számvevőszéki határozat](#) szabályozza.

Ellenkező rendelkezés (pl. egyedi szerzői jogi nyilatkozatokban foglaltak) hiányában az Európai Unió tulajdonában lévő számvevőszéki tartalmak a [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licenc](#) alá tartoznak. Ezért főszabály szerint a további felhasználás a forrás és a változtatások megfelelő feltüntetésével megengedett. A Számvevőszéktől származó tartalmak további felhasználásakor azok eredeti értelme és mondanivalója nem torzulhat. A Számvevőszék nem vonható felelősségre a továbbfelhasználás esetleges következményeiért.

Ha az adott tartalomban azonosítható magánszemélyek is érintettek (például ha egy kép a Számvevőszék munkatársait ábrázolja vagy harmadik fél is szerepel a források között), adott esetben további engedélyt is be kell szerezni.

Amennyiben ez megtörtént, akkor a vonatkozó engedély érvényteleníti a fenti általános érvényű engedélyt, és az abban foglalt, egyértelműen meghatározott felhasználási korlátozások érvényesek.

Az olyan tartalmak felhasználásához vagy reprodukálásához, amelyek nem az Európai Unió tulajdonát képezik, adott esetben közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell engedélyt kérni.

Borító – © butenkow / stock.adobe.com.

Az iparjogvédelem alatt álló szoftverek és dokumentumok – pl. szabadalmak, márkajelzések, bejegyzett formatervezési minták, logók és nevek – nem tartoznak a Számvevőszék továbbfelhasználási politikájának hatókörébe.

Az Európai Uniónak az europa.eu címtartomány alá tartozó intézményi weboldalai külső oldalakra mutató hivatkozásokat is tartalmaznak. Ezek nem tartoznak a Számvevőszék hatáskörébe, ezért ajánlott elolvasni az ott közzétett adatvédelmi és szerzői jogi rendelkezéseket.

Az Európai Számvevőszék logójának használata

Az Európai Számvevőszék logója kizárólag a Számvevőszék előzetes hozzájárulásával használható fel.

HTML	ISBN 978-92-849-6358-4	ISSN 2812-3042	doi:10.2865/0538896	QJ-01-25-064-HU-Q
PDF	ISBN 978-92-849-6359-1	ISSN 2812-3042	doi:10.2865/8182144	QJ-01-25-064-HU-N

IDÉZÉS MÓDJA

Európai Számvevőszék, [01/2026. sz. vélemény](#) „az Európai Versenyképességi Alap („az EVA”) létrehozásáról – beleértve a védelmi kutatási és innovációs tevékenységekre vonatkozó egyedi programot –, az (EU) 2021/522, az (EU) 2021/694, az (EU) 2021/697 és az (EU) 2021/783 rendelet hatályon kívül helyezéséről, valamint az (EU) 2021/696, az (EU) 2023/588 és az (EU) [EDIP] rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletről, (SEC(2025) 555 final; SWD(2025) 555 final; SWD(2025) 556 final)”, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2026.

Az **EUMSZ 322. cikkének (1) bekezdése** előírja, hogy az Unió pénzügyi szabályaival és eszközeivel kapcsolatos javaslatokról konzultációt kell folytatni az Európai Számvevőszékkal. Az ennek alapján kiadott jelenlegi vélemény az Európai Versenyképességi Alapra vonatkozó új rendeletre irányuló javaslatot tárgyalja, amely javaslatot az Európai Bizottság eredetileg 2025. július 16-án terjesztett elő.

Véleményünk célja, hogy észrevételekkel szolgáljunk a javaslat kialakításával, irányításával, teljesítménymérési keretével és pénzügyi kontrollintézkedéseivel kapcsolatban. Biztosítani szeretnénk azt, hogy a jövőbeli program előmozdítsa a gondos pénzgazdálkodást, az elszámoltathatóságot és az európai hozzáadott értéket az uniós kutatási és innovációs politikában.

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Telefon: +352 4398-1

Megkeresés: eca.europa.eu/hu/contact
Weboldal: eca.europa.eu
Közösségi média: @EUauditors

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Az Európai Unió
Kiadóhivatala